

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.
Inserati: do 9 petih vrst 4 K, od 10—15 petih vrst 6 K, večji inserati petih vrst 8 K; notice, poslano, izjave, reklame, preklic petih vrst 12 K; poroke, zaroke velikost 15 vrst 120 K; ženitne ponudbe beseda 3 K.
Popust le pri naročilih od 11 objav naprej.

Vprašanje glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravištvu „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knaflcova
ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje
Telefon št. 34.
Dopise sprejema le podpisano in nadstojno frankovano.
Rekopisov se ne vrača.

Posamezna številka stane 50 par = 2 kroni.
V inozemstvu 65 par = K 2.60.
Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ volja v Ljubljani in po pošti:

V Jugoslaviji:	V inozemstvu:
celoletno naprej plačan . . . K 300.—	celoletno K 480.—
polletno 150.—	polletno 240.—
3 mesečno 75.—	3 mesečno 120.—
1 25.—	1 40.—

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici.
Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Fran Bonač:

Za eno oblast!

Ne soglašam z načrtom razdelitve Slovenije v dve oblasti, in sicer iz političnih razlogov in iz razlogov ekonomije.

Skrajni čas bi že bil, da se likvidira nekdanje nerazveseljeno razmerje med »Stajerci« in »Kranjci«. Z nameravano razdelitvijo bi oživila zopet stara meja, kar bi nikakor ne bilo v korist našemu kulturnemu in gospodarskemu napredku. Nastali bi med istimi Slovenci dve grupi, ki bi si stali — ne prikrivam si tega — več ali manj animozno nasproti. Kar je količkej uvidelnih Slovencev, moramo le želeči, da bi čim hitreje napredoval naravni proces popolne spojitve vseh treh plemen. Srbov, Hrvatov in Slovencev, ker homo le kot homogen jugoslovenski narod kaj veljati v mednarodnem življenju. Po mojem mnenju bo razdelitev Slovenije v dve oblasti samo ovirala proces spojitve z brati onkraj Sotle.

Trditve, da bi bil Maribor v služaju kreiranja ene same oblasti za Slovenijo degradiran na mesto druge vrste, more vzdrževati le kak zagrozen lokalni patriot. Že od nekda se je smatrala Ljubljana kot prestolnica Slovenije in so jo kot tako vedno priznavali najodličnejši stajerski rodoljubi. Ljubljana je danes res obsejno mesto, toda le v političnem, ne pa v etnografskem pomenu besede. Državna meja severno od Maribora se krije precej za narodnostno, kar o meji južno od Ljubljane ni mogoče trditi. V kolikor pride celokupno slovensko ozemlje v poštev, svobodno in neodrešeno, mora se torej še vedno govoriti o centralni legi Ljubljane. Naravno ognjišče iredente je in mora ostati Ljubljana, kakor se je svoj čas v tih ob meji ležečem Beogradu koncentrirala protijavstirska propaganda. Svojo odlično nalogo bo pa mogla Ljubljana v polni meri vršiti le, če ostane tudi v političnem oziru prestolnica Slovenije in jo bodo kot tako smatrali vsi neodrešeni bratje.

Trditve o »zaspani« Ljubljani je treba nekoliko korigirati. Tiste vsepšne agilnosti in živahnosti, ki je vladala svoj čas v Ljubljani in ki je med drugim tudi povzročala, da je

Ljubljana takoj energično reagirala na kriče, po tujcu prizadejane nacionalne krivice, res danes ni opaziti. Toda temu so krive samo in izključno žalostne povojne razmere, ki deprimirajo vplivajo na vse sloje prebivalstva, zlasti na mladino. Kar se pa tiče specijelno takozvanega pomanjkanja smisla za literarna predavanja, resne gledališke igre, umetniške koncerte itd., si pa Maribor in Ljubljana pač lahko podasti roki. Prepričan sem, da bo čas storil svoje delo in da bo tudi Ljubljana oživila in nam postala zopet to, kar je bila, žarišče, okoli katerega se bo gibalo vse naše politično in kulturno življenje. Kreiranje drugega glavnega mesta poleg Ljubljane bi imelo za posledico le, da bi se nobeno ne moglo razviti do polne veljave. Drugo bi drugemu konkuriralo. Ta konkurenca bi spričo razmeroma majhnega števila nas Slovencev ne bila zdrava, ker bi cepila naše moči.

Ni dvoma, da bi razdelitev Slovenije v dve oblasti ogromno obtežila državni budžet. Sama nastanitev novih uradov v Mariboru bi pogostila silne vsote. Najbrže si ni še nihče belil glave o tem, kako se naj pod streho spravi celo armado 10-vih uslužbencev. Naziranje, da ne bo treba povečati števila uslužbencev in da bo zadostovalo le dosedanje število matematično deliti z dvema in drugo polovico enostavno dirigirati v Maribor, je napačno. Vsak najmanjši centralni urad ima svojo glavo, to je, svoj štab in svoje specialiste. Teh vendar ni mogoče razpoloviti. Vzemimo urad, ki oskrbuje gotove vrste agend za vso Slovenijo. Ima, recimo, 8 uslužbencev, namreč enega šefa, pet uradnikov in dve pisarniški pomožni moči. Od zadnjih dveh se pač lahko ena odhri v Ljubljani, druga pa odda Mariboru. Kako pa je z uradniki? Iz enega urada nastane dva. Vsak urad bo torej že potreboval svojega lastnega odgovornega načelnika. Recimo, da bi vsled zmanjšanja agend na polovico obsega ljubljanski urad odhrižati le šefa in dva uradnika, dočim bi trije uradniki odšli v Maribor. Dobro. Ali pa bodo ti trije uradniki, od katerih

se je vsak specializiral za kako posebno stroko, sposobni organizirati in voditi urad z vsemi onimi posli, kakor jih ima matca v Ljubljani? Dvomim. Težavno stališče bodo imeli tudi oni trije uradniki, ki so ostali v Ljubljani. Šef bo eventualno lahko prevzel agende enega ali drugega uradnika, ki je odšel v Maribor, ker mora imeti pregled čez ves urad. Drugo vprašanje pa je, če bosta ostala dva uradnika mogla prevzeti neni nič tebi nič dela kolegov specializistov, premeščenih v Maribor. Premestitev večjega števila uradnikov bo pa imela še druge kvarne posledice za državo. O selitvenih stroških in znatno večji personalni potrebščini za na novo kreiranje urade (štab!)raje ne govorim, dasi bodo šli tudi v milijone. Sigurno pa je, da bo premestitev zlasti uradništvo s številno rodbino občutno zadela, pred vsem ker ni pričakovati zadostnega števila razpoložljivih stanovanj. Ali bo država hotela plačevati stroške za dvojno gospodinjstvo? Dvomim. Beg iz državne službe, ki je že sedaj postal epidemijem, bi se še bolj pospešil.

Nastala bi tudi cela vrsta notranjih upravnih težkoč, ki jih bo zelo težko premagati. Čim bi se ustanovila v Mariboru samostojna pokrajinska oblast, bi se morali vsi uradni spisi, tekoči in že rešeni, nanašajoči se na stajersko oblast, v Ljubljani eksibirati in prepeljati v Maribor, ker bi drugače novi mariborski uradi dan za dnem morali pisariti po različne spise v Ljubljano. Nova oblast v Mariboru bo morala dobiti prav isti tehnični aparat, kakor ga ima ljubljanska. Imeti bo morala svojo registraturo, svoje računske in pisalne stroje in razmnoževalne aparate, dalje svoje strokovne knjižnice itd. Izdati bi jo morala tudi svoj »Uradni List«. Dosedaj so se naredbe, došle iz Beograda, razmnoževale za vso pokrajino le v Ljubljani, potem bi se morale na dveh krajih. Da se bodo neenakomerno tolmачile in tudi različno izvajale v praksi, je sigurno, posebno če se izvede neizogibna decentralizacija uprave in se bodo morala oblastim koncedirati širja pravomočja.

Fanta Honzo je imel Drenovec in je bil na vnanje prav zal češki dečko. Pridna je govoril Kvapilove verze, a v dušo ni segalo. Je tudi nevaležna vloga. Saj ta Honza a priori nima nobene zanimanja za princezno Pampeliško. Po svetu gre, da bi kaj zaslužil, doma ga pa čaka brhka nevesta v škornjčkih in lepem češkem narodnem kostumu. Pampeliška se mu spotoma takorekoč obesi, ko ji je pomagal zoper tri smrkavce, ki so jo nadlegovali. Honzov mentalitet je mi je ostal precej nejasen, čeprav je naposled radi Pampeliške svojega dekleta prav podomaže ekspediral. Pravzaprav je videti le dober dečko, ki pomaga Pampeliški, ker ga venomer slučaj spravljaja v tak položaj. Kar govorita o ljubozni, vsaj od njegove strani ni posebno prepričevalno. Zdelo se mi je, da je predobro, nego da bi zapustil Pampeliško in bi jo tudi vzel, da se ji ne zameri. Tega na ga reši zimski vihar.

Mučen vtisk so napravili — po pesnikovi pozreški — trije mladi razposajeni pastirji. Ne verjamem, da bi trije zelo mladi fantje (skoro še otroci), če bi srečali krasno deklico, ki jo imajo izprva za vilo, začeli z njo postajati barbarsko surovi in ji groziti s tepenjem, ko so izvedeli, da je hči onega kralja. Ki radi tlake in davkov ni priljubljen. V drami, kjer bi bil kmetiški punt, bi to slo, ne pa v pravljici in takoj nato, ko jim ljubka deklica prijen ponuja edina tri jabolka, ki jih ima še s seboj. Ta prizor je res brezokusen in uvredljiv le zato, da Honza dobi priliko, Pampeliško rešiti. Mi si češko ljudstvo predstavljamo boljšega srca. Subelj, S. Danilova in Gorjupova so te pastirje podali s primerno pobalinsko noto. Malo premočno so včasih vpili za to malo gledišče.

Zakaj je g. Funtek v prevodu za župana pridržal češki izraz primator, ki nam je čisto tuj, ne vem. Ločnik je župana, ki je v hudih škripah radi grožnje španskega prince, da zažge mesto, če mu ne vrnejo ubegle neveste, odigral tako tako, z neko dostojno rutino. Dalo bi se te prizor še izcelizirati z marsikaj nujano. Preplašenega helebardijskega na Gragorin karikiral presirovo. Preveč čitalnišče je bilo v njegovem naziranju o vlogi. Tu bi bil imel poseči vmes režiser.

Gospa Danilova je po svojem načinu igrala čivkajočo kmetiško mater, ki se vlepja v ljubezni do sina. Nič hudega nisem s tem hotel reči. Danilova je predobro igrala, da bi kaj skvarila, četudi je morda takihle vlog do grla sita. Pa mi smo jih tudi siti. Vsaj po tem vzoru.

Eden pa se je odražal od vseh drugih in to je bil Kralj, ki je igral ostudnega intriganta in po denarju hlebočega izdajalca. Ta je bil iz onega kova. In njegov temni, malce hripavi glas ter romantični bujni scenam popolnoma primerni pretirani patos je člo-

Politična situacija.

Imenovanje nove vlade. — Težkoče z muslimani.

— Beograd, 20. decembra. (Izv.) Po dogotrajnih, z velikimi težkočami združenih pogajanjih je bil včeraj dopoldne definitivno zaključen in podpisan sporazum med demokrati in radikali. Šefi strank so izmenjali med seboj ministr. kandidatne liste. Imena ministrskih kandidatov in razdelitev portfeljev smo že včeraj priobčili. Beležiti moramo le to razliko, da prevzame g. dr. Gregor Žerjav ministristvo za socialno politiko, ne pa ministristva ver, kakor je bila prvotno razširjena ta vest. Ministristvo ver zahtevajo za sebe muslimani. Ministrskemu predsedniku g. Nikoli Pašiću se je tekom včerajšnjega dneva posrečilo odstraniti zadnje, sicer ne bistvene težkoče med demokrati in radikali. Vprašanje zasedbe mest državnih podtajnikov je začasno odloženo.

— Beograd, 20. decembra. (Iz.) Kakor smo včeraj javili, se je imenovanje nove vlade zavleklo, ker so muslimani v razgovorih s Pašićem stavili zahteve, ki jih je Pašić smatral za pretirane. Muslimani zahtevajo mesto ministristva za narodno zdravje, ministristvo ver, obsežno no versko avtonomijo (združenje vseh muslimanov v enotno versko organizacijo z verskim poglavarjem v Beogradu), izenačenje davčnih zakonov in še druge zahteve malenkostnega značaja. Razgovori z mu-

slimani so bili včeraj odloženi in se nadaljujejo danes. Razgovore vodi dr. Spaho, dr. Hrasnica in Kapetanović.

— Beograd, 20. decembra. (Izv.) V političnih in vladnih krogih z gotovostjo pričakujejo, da bo danes zadnja ovira za imenovanje nove vlade odstranjena. Kakor znano, je danes ob 4. popoldne plenarna seja narodne skupščine. Na tej seji se že predstavi nova vlada. Zanimivo je tudi dejstvo, da je za danes ob 11. dop. sklicana nekaka provizorična seja ministrskih kandidatov vseh strank. Na tej seji se bodo medsebojno rešila še vsa viseča vprašanja, tako tudi muslimanske zahteve. G. Nikola Pašić namerava po tej seji, kjer bo definitivno določena nova vlada, takoj odditi h kralju, da že opoldne izposluje podpis ukaza o imenovanju nove vlade. Na ta način pričakujejo politični krogi, da bo kriza končno vendar že rešena.

— d Beograd, 19. decembra. Nova vlada še ni sestavljena. Demokrati so imeli sejo, na kateri so določili svoje nove ministre. Istotako so radikali izvedli izpremembo pri svojih dosedanjih članih kabineta. Kabinet še ni formiran, ker so muslimani stavili neke pogoje, ki se pretresajo. Mislijo, da bo končni sporazum dosežen tekom jutrišnjega dne.

Zmanjšanje uradništva.

(Razprava v finančnem odseku.)

— Beograd, 19. decembra. Finančni odsek narodne skupščine je pretresal zakon o proračunski dvajsetini za mesec januar 1922. Razpravljalo se je tudi vprašanje, kakšna uredba naj se sprejme, da bi se zmanjšalo število uradnikov, ne da bi se kršila socialna pravdnost. Dosežen je sporazum, da le redukcija uradništva vsakakor potrebna in da se mora to vprašanje radi važnosti rešiti z največjo opreznostjo. Posebno je treba reducirati ne-kvalificirano uradništvo.

Sprejet je tudi predlog, da se ima člen 6 glasiti tako:

»Da bi se moglo urediti vračanje plač in doklad vsem javnim uslužbencem in namestencem v krajevni, bo finančni minister takol, ko stopi ta zakon v veljavo,

sestavil komisijo, ki bo obstojala iz narodnih poslancev in zastopnikov glavnih zvez oz. drugih uradniških organizacij. Naloga te komisije bo, da v roku enega meseca pripravi vse, kar je po člen 136 in 137 potrebno za revizijo sedanjega uradništva.

Ta komisija bo predlagala vladi, katero število iz katerega publika in koliko nameščencev in služabnikov je treba zmanjšati. Vlada bo stavila uslužbence in služabnike, ako so iz novih kraljev, na razpoloženje, ako pa so iz starih mej Srbije, v pokol, ako so za to dobili pravico, ali pa jih odpustila iz službe. Uslužbenec in služabnik, ki se bodo stavili na razpoloženje, more vlada z njihovim privoljenjem vpoklicati. Uslužbenec in služabnik, stav-

M. Z.

Naša drama.

(Pampeliška.)
(Konec.)

V pravljici navadno princezna odločni snubca prince in gre s prostim fantom v svet; naposled triumfira, ker postane kmetiški dečko na ta ali oni način mogočen kralj. Zmaga torej tudi »prava ljubezenc«; ali pa pogineta oba, ker ne moreta drug od drugega odnehati. Tu pa koraka Pampeliška kot nekaj čisto neorganskega med ostalimi vlogami preko odra. Zdi se mi, da bi ideja o taki pomladanski princezi, ki umre zgolj na prihod zime, bila popolnoma izžrpana v mali lirski pesmi. Za igro pa, ki traja ves večer, je ta ideja premalenkostna, čeprav jo je Kvapil znal spraviti v lepe stih in jo obdati z najrazličnejšimi prizori včasih skoro shakespearskega kova. In ti prizori so med seboj le bolj prisiljeno v zvezi. Dostikrat ni razvideti, da bi bilo to, kar sledi, neizogibna posledica prejšnjega. Lahko bi si izmislil na raznih mestih čisto drugačno nadaljevanje.

Kvapil je to pesnitev spisal beje za svojo ženo, ki je bila tako ljubka Pampeliška, da nimajo Čehi izza njene smrti nobene vredne naslednice za to vlogo. To nam reši mnogo vprašanj. S tako igralko in v opremi Narodnega divadla, plus ponosom na domačega pisatelja, so se organske napake dale že dokaj prikriti.

Tudi mi najbrže nimamo nobene Pampeliške. Vera Danilova vsakakor ni bila, čeprav se je za svojo vlogo po-

šteno zavzela. Manjka ji onega sentimentalnežnega tona, ki bi bil za to potreben. Bila je razposajena deklica, ob žalostnih prilikah so jo težko trudila, biti ganljiva, a njena bolj za veselje ali tudi frivolne vloge razpoložena narav ji stvari ni dala prav verjetno izvesti. Vrhutega je, kakor ima navado, s svojim tankim glasom tako hitela, da se je stavke le težko razumelo in je preko besed vedno ležalo rko gluheče zverženje, kakor če ti kje v bližini poje dinemo - stroj ali kakor če bi k njeni govorici nekdo vedno isti ton polglasno vlekel na gosli. Če bi govorila namesto žvrcelca, bi bila mnogo pridobila. No, verzov govoriti ne zna. To je tudi posebna umetnost, ki je niti na najboljših odih ni niti prepogosto. Pa vnianosti bi bila primernejša, če bi imela dolgo, v lepih gubah do tal padajoče krilo, ne pa moderno skrajšano tikllico. Sicer pa: Pridna je bila, kolikor je la mogla. Samo drugačne vloge so zanjo.

Ubogega kralja, ki nosi nožno čepico, ker je krono zastavil judu, je igral prav čedno in z nepretiranim humorjem Daneš, ki se je pa v »Revizor-juc« pisal še za Gradiša. Bogve, zakaj ima dve imeni; morda je to od vremena odvisno? Da bi imel nad svojo vlogo posebno veselje, se mi ni zdelo, čeprav je bil jako vester.

Za Gaberščaka je bil mogočni princ španski prav primeren, ker Gaberščik nam rad prihaja na visokem koturnu in njegova kremenita tržščina (ali kaj je?) je vlogi vsaj deloma prihajala naproti, kakor tudi njegovi nekoliko oglati gibi in napeta hvoja. Njegovega adjutanta je igral Kuratov. Dokler ni odpril ust, je bil čisto lep španski voj-

veku naravnost dober del. Vsa druga igra je šla sicer gladko, dostojno, a brez pravega vnosa in temperamenta. Kraljev intrigant je bil pa v slogu. Pokazal je, da tudi takela male vloge v umetniški ne bogvekalu pomembni igri ne bazarizirajo.

Peček je županovega pohotnega sina igral tako, da ni nič skvaril, kakor tudi drugi, katerih ne bom še do zadnjega omenjal, niso nič direktno skvarili. Terci je kot potepuh lepo pel pesem o Pampeliški.

Skružnvi je ustvaril zelo lepo češko vas s slamatimi strehami. Kostumi so se gitali med 16. in 18. stoletjem, menda radi naše revščine. Če jih je pa režiser nalašč tako sestavil, potem ga obžalujem. V bajki je marsikaj dovoljeno, lahko se tudi kombinira, a slog mora le učinkovito enotno.

Zakaj sem o tem toliko napisal? Ljubi prijatelji bi mi odgovorili: No, zaradi honorarja. Honorar je imenitna reč, posebno na Slovenskem. Napisal sem pa zato toliko, ker mislim, da ne gre na Narodnem gledišču to, kar se bo igralo, deliti med parvado, drugo — in tretjevrstno robo. Najprvo naj si dobro premislijo, kaj je vredno igrati, nato naj prevdarijo, ali se da vprijeti tako, kakor delo zahteva. Če se se pa za stvar odločili, jo morajo igrati in režirati z enako vnemo, naj bo »Hamlet« ali »Pampeliška«. Povsodi se igra ena in ista stvar v isti sezoni zdaj bolje, zdaj manj povoljno; to je odvisno od nepreračunljivih živčnih dispozicij. Ali da so gotove igre neprimerno bolj pripravljene, nego druge, to je nedopustno.

Henri na razpoložanje, bodo prejemali polovico plače in doklad. Glede uradnikov v novih kraljih, ki so pridobili pravico na pokojnino, se določa, da njihova plača v času, dokler se na razpoložanje, ne more biti manjša, kakor znaša pokojnina onih uradnikov, ki so s istimi službenimi leti v starih mejah Srbije stavili v penzijo po zakonu o uradnikih za kraljevine Srbije. Na razpoložanje smejo uradniki ostati najdalje 6 mesecev.

Finančni minister dr. Kumanud je zaglašal, da bo ta člen veljal provizorično, dokler se ne uredi zakon o uradnikih. Kot nov člen ali popravek prejšnjega člena je bil sprejet predlog Raje Sinikovića: Ko stopi ta zakon v veljavo, preneha nadaljnja uporaba začasnega zakona o začasni popolnitvi uradniških mest, izpraznjenih v času vojne. Seja je bila s tem končana.

Politične vesti.

== Gospodarsko in izobraževalno društvo za dvorski okraj priredilo dne 20. t. m. ob 8. zvečer pri Mraku na Rimski cesti politični sestanek, na katerem poročata g. dr. A. Kramer in g. dr. D. Puc. Člani društva kakor tudi sodelujoči JDS se vlnudno vabijo.

== Železničarsko gibanje. Zastopniki železničarskih organizacij so posetili finančnega ministra povodom predložitve resolucije glede draginjskih dokladov in enkratne pripomoči za železničarje. Pojasnilo se jim je, da je njihova stvar v razpravi in da bo rešena v nekaterih dneh. Zastopniki železničarjev bodo radi tega ostali v Beogradu, da počakajo na rezultat razprave.

== Ujedinjenje socialističnih strank v Jugoslaviji. Iz Beograda javljajo, da je konstituiran odbor ujedinjene jugoslovenske socialistične stranke in sicer: predsednik dr. Nikola Kosić, vsehstrlanski profesor, in člani odbora: Vitoimir Korać, Divac, Hadžić, Lapčević, Topalović, Bratinac, Etkin Kristan, Jakšić, dr. Korun in Bukčeg. Te dni so bile konference delegatov socialističnih strank iz vseh pokrajin. Konference so se tikale edino vprašanja, kako politično in strokovno združiti vse socialistične frakcije v enotno stranko.

== Zanimiva razprava pred volnim sodiščem. Te dni se je vršila pred volnim sodiščem v Sarajevu razprava proti 21letnemu redovu 26. pešpolka Pavu Hručijaru, ki je bil obtožen nepokornosti. Imenovan ni hotel prističi kralju ter ni hotel nositi orožja, ker mu to preprečuje njegova nazarenska vera, ki ga uči, da ne sme nikdar rabiti orožja niti v slučaju napada. Hručijar je po rodu Slovak ter je prestopil v nazarensko vero neposredno pred nastopom vojaške službe. Vojno sodišče ga je obsodilo na dve leti ječe.

== Odgovor, kakršnega more dati samo italijanski minister. Goriški poslanec Šček je vprašal italijanskega notranjega ministra, ali je pripravljen v svrhu pomirjenja v Primorju razorožiti vse one mladeniče, ki ne dokažejo, da nujno potrebujejo orožje. Notranji minister je odgovoril, da mu ni znano, da obstoe na Primorskem oborožene skupine zasebnikov. Pravi, da ve samo za malhen, legalno ustanovljen oddelek prostovolcev »Sursus cordae«, kar pa se tiče napadalnih oddelkov fašistov in arditov, pravi minister, da so poslednje preiskave pokazale, da dotični oddelki niso oboroženi in tudi da nimajo na svojih sedežih nikakega orožja. Morda se je hotel notranji minister ponorečevati s poslancem, ostal pa je pri tem bedak on sam. Ta odgovor pa nam lasno slika, kako hoče skrbeti italijanska vlada še nadalje za varnost Jugoslovenov ob Adriji.

== Kdo vlada na Reki? Šrbički Glasnik piše: Reška vlada je danes v svojem domu brez moči proti skupini 200 do 300 zelencev, ki pod protekcijo italijanskih karabinerjev gospodarijo še nadalje na Reki. smeioč se suverenosti in kršeč avtoriteto najlegalnejše vlade, ki je bila na Reki tekotm treh let. Mislimo, da bi bilo treba, da vsa reška javnost podpira to vlado, da bo močela izvršiti povrnitev vseh reških meščanov, da se pravilno reši vprašanje državljanstva in da se omogoči zonet red in promet na Reki. Ko je italijanska vlada kmalu po podpisu rapske pogodbe poslala na Reko par stolet karabinerjev, smo bili vsi iznenadeni, ker ta akt nam je najbolje dokazoval, da smatra italijanska vlada rapsko pogodbo samo za komad papirja, ki se bo tudi še nadalje interpretiral po italijanskih željah. Iščoč polasnja na raznih straneh, smo dobili od e. Pašića to stvarno tale odgovor: »Reka je po dogovoru od 12. novembra 1920 samostojna država. Reška vlada je naprosila pri italijanski vladi par stolet karabinerjev, ako za-prosi pri meni za naše orožnike, na fel jih pošliemo. To nišemo kot reški meščani, ki hočemo priti končno do reda in mira. Reka meji na kraljevino Jugoslavijo in ako bo zahtevala to inter-reški meščanov in reške suver-enosti, bi se močela reška vlada oprijeti tudi tega sredstva. Vsekakor želimo, da se vlada zane in napravi konec nesnosnim prilikam, iz katerih se kar ne more izviti.

== Razkrinkana Nemčija. Nemška vlada, ki ji vodi na čelu kancelar dr. Wirth, se onira na katoliški centum in na socialne demokrate. Kadarkoli izgovorijo ta vlada ali parlamentarna večina, prekinje v izrazih miloljubni polniti verske mirovne pogoje. Še nedavno so celo francoski politiki hvalili nemški pacifizem, kancelarje Wirth in parlament. Verjeli so, da sta strašni poraz in ogromna odškodnina, ki jo mora Nemčija plačati, končno le iztrgnila Nemce, jih osrdnila po trpih skušnjah imperijalizma in militarizma, da je umrl razbojniški duh junaštva ter da je Nemčija postala vredna, biti sprejeta med narode, ki hočejo imeti mir ter posej tekmovali le na polju gospodarstva in kultura. Toda ta vera je bila naivna. Pred štirinajstimi dnevi je franc. min. predsednik Briand na washingtonski konferenci razkrinkal Nemčijo ter zavrnil predlog, da bi se Francija razorožila. Briand je dokazal, da je Nemčija hinavska lažnivka, ki govori o miru a se pripravlja na vojno. Razpleteno ima popolno militaristično organizacijo ter more postaviti v kratkem času na noge vojsko več milijonov mož. Nemčije ima še vedno ogromno pušk in metalev bomb ter topov. Samo v Heidenau so odkrili 350 topovnih topov 10 centimetarskih in 150 topov. V francoskem parlamentu je poslanec Lefevre to razkritje še povečal z novimi podatki, ki jih je volni minister Barthou potrdil. Nemci delajo v masah lovske puške, ki se dajo v 30 minutah premeniti v vojaško puško; metalev krogel ter so v Gornji Šleziji od leta 1918. so izumili dva nova tipa izdelovalni oklopne vlake. Našlo se je 500 skritih topov, ki so jih skrhili delavci, ki tajno izdelujejo nove tope. Koliko topov pa je po Nemčiji še skritih, ne vé nihče. Na vsa ta razkritja ni odgovorila Wirthova vlada ničesar. In Nemčija cvili in stoka, kakor bi ji že šlo za glavo; javka, da ne more plačati, da so Francozi neumilnili rabili ter roté ves svet za pomoč! Ta Nemčija je v zvezi z Avstrijo so predstavlja kot največje mučenico antante, hkratu pa sklopa zveze z boljšeštvom v Rusiji in v Italiji. Pri nas pa se še najdejo ljudje, ki grme proti militarizmu v Jugoslaviji! »Narodni Politika« piše: »Ni treba Nemčije sovražititi, toda treba se je proti nji zavaruoti. Hladno in mirno se je treba pripraviti vojaško in zlasti diplomatično. V družbi Francije, Poljske in Belgije manjka le še republike češkoslovaške. Dostavljamo: Kjer pa je češkoslovaška, tam ne sme manjkati Jugoslavije!

Iz naše kraljevine.

== Našim ameriškim emigrantom. Naše poslanstvo v Parizu je določilo kot svojega delegata za repatriacijo g. Milodraga Jelačića, ki uraduje na postaji sv. Lazara v Parizu. Vsi potniki za Ameriko in naši ameriški emigranti naj se obrnejo nanj v svrhu točnih informacij.

== Visoka starost. V Zagrebu je umrl finančni tajnik Josip Blagajec, star sto let. Izredna starost v državni službi.

== Aretiran prorok. Splitska policija je aretirala nekoga Teodorja Reljića iz Kistanja, ki je potoval po Dalmaciji kot prorok Božidar ter pridigal Kristusovo vero. Reljić nosi dolge lasse in belo šajkačo. Policiji je izjavil, da je prišel v Split zato, ker je mesto jako pokvarjeno in daleč od prave vere. V Slinu je kmetom prorokoval, da ne bo dežja tri leta in osem mesecev ter je bil zato sodniško kaznovan.

== Iz Nevesinja. Mnogo pozdravov svojim rojakom za božične praznike pošiljajo slovenski fantje 2. bat. 32. puka v Nevesinju pri Mostaru: kapetan Lazar Poka, podporočnik Franjo Hribar, kaplari: Franc Tome, Feliks Janežić, Ivan Mahnič, Franc Bohtić, Franc Preželj in redovi: Martin Stariha, Franc Zerovnik, Alojz Pečarič, Janez Kobé, Primož Lamret, Božidar Blatnik, Janez Znidaršič, Franc Bizilji, Josip Zupančič, Josip Podpadeč, podnarednik Ivan Pavlovič, kaplar Josip Kolenc, trubač, Josip Pavlovič, trubač, in Kuzman Klanc, narednik-vodnik.

DOGODKI V ALBANIJI.

== Skader, 18. decembra. (P. B.) Predvčeršnjim so semkaj dosele popoldne in točne vesti o poslednjih dogodkih v Tirani. V naslednjem je na kratko očitano, kako je potekala vsa zadeva, in kako so nastali neredi in zmešnjavi, ki se širi na vse strani iz Tirane. Pred nekoliko dnevi se je vrnil iz Italije v Tirano Hasan Priština, znani bivši avstrijski agent princa Wieda. Priština je pripeljal s seboj gotovo število problematičnih oseb, ki jih je zbral v Avstriji in Italiji in s katerimi v družbi je organiziral točno, s katere pomočjo je došel do oblasti. To je izzvalo tako veliko ogorčenje med ljudstvom, da je primoralo z orožjem v roki Hasana Prištino in njegove tovariše, da so se morali odstraniti. Glasilo nacionalistov »Vreme« napada ostro Italijo ter niene agente radi vmešavanja v notranje zadeve Albanije. Albanski narod je sedaj enodušno proti politiki teh tujih agentov ter je zelo ogorčen radi poslednjih dogodkov.

== Korča, 18. decembra. (P. B.) Koliko je bilo ogorčenje albanskega prebivalstva proti Hasanu Prištini, se razviči jasno iz izjave, ki jo je podal, ko je moral opustiti oblast, do katere je došel s pomočjo denarja in tujih agentov. Hasan Priština je ob svojem begu izjavil, da je primoran zavestiti Tirano, ker so proti njemu prebivalstvo, vojska, kakor tudi vse oblasti.

Neodrešena domovina.

== O učiteljih, ki bi se naj vrnili v Julijsko pokrajino. »Piccolo« prinaša našo vest o pozivu političnega društva »Edinosti« na profesorje in učitelje, ki naj bi se vrnili iz Jugoslavije v Julijsko Benečijo. »Piccolo« pravi, da njemu ni nič znanega, da bi bila italijanska vlada komu obljubila, da bi se vsi ti profesorji in učitelji zopet sprejeli v službo in da bi mogli mirno tamkaj delovati, ter izjava, da bi se vsem onim učiteljem in profesorjem, ki so odšli v Jugoslavijo, marsikaj očitali, tako gotovo neomajnega duha protitalijanstva, ki se slabo sklada z delikatno dolžnostjo učiteljev v Italiji. »Piccolo« želi, da bi bila povrnitev teh učiteljev in profesorjev res praktično neizvedljiva, ako bi se ti jugoslovenski učitelji hoteli vrniti, da nadaljujejo v Primorju svojo italofobsko propagando, namesto da bi učili abecedo. Prav je, da vemo, kako sodijo italijanski ultra nacionalisti glede nameravane povrnitve jugoslovenskih učiteljev, ali dostavljamo, da »Piccolo« in drugi slični listi pač niso merodajni pri presojanju tako važnih šolskih zadev. Ako se bo vsa stvar mogla izvesti, se bo izvedla tako, da prizadeji ne bodo trpeli nikake škode. Sicer pa je treba tu zelo previdnega in preudarnega postopanja.

== Za obnovo »odrešenih provinc« so oddali poslanci Degasperri in drugi v rimskem parlamentu dnevni red, ki naglašajo, da je gospodarska obnova novih provinc odvisna v glavnem od rešitve finančnih problemov, ki se postružejo vsled neugodnega razlaganja pogodb, radi česar je treba, da nastopi vlada napram obnovi odrešenih dežel z duhom bratske solidarnosti in s previdno politiko. Izreka se upanje, da bo vlada premotrla situacijo z velikušno skrbjo. Obilo takih dnevnih redov in sličnih interpelacij smo že čuli iz italijanske zbornice, ali obnova ob Adriji se radi njih ne zgane nikamor naprej!

== V Tolminu se je vršilo 19. t. m. javno predavanje o Danteju. Predaval je »Pri Modrijanu« g. prof. dr. A. Budal.

== Slovensko bralno in podporno društvo v Gorici je pričelo zopet delovati. Vlada je dovolila, da bo tudi nadalje kakor pred vojno, opravljalo posle bolniške blaginje za svoje člane. Društvo ima za seboj že dolgo dobo probujevalnega delovanja v goriskem mestu v narodnem in socialnem oziru. Društvo je eno najstarejših in ima zelo lepo in bogato knjižnico. Nadejamo se, da bo tako uspešno delovalo kakor pred vojno.

== Proslava Oberdanka. Dne 20. decembra 1882. je bil obeljen v Trstu Oberdanka. Torej je poteklo danes 39 let. V Trstu proslave ta spomin s tem, da prenesejo iz muzeja v Vidmu v Trst razne stvari in spomine na Oberdanka, tako njegove slike, fotografije, med fotografijami je tudi ona ovadulha Baldassija in cesarja Frana Josipa, nadalje se nahaja v ostalih Oberdankov klobuk, čevlji, palica, srajca, spodnje hlače, robec, kravata, manšete in razna pisma. V Trstu prodajajo posebne spominke razglednice na Viliema Oberdanka z njegovo sliko.

== Fašist a poverjenim 100.000 lirami. Mario Bragatto je bil funkcionar na komisariatu na Voloskem. Zelo goreč fašist je bil Bragatto in vneto je brulil Hrvat, kjer je mogel. Zivel je prav razkošno in kmalu se je pokazalo, da je zapravil 100.000 lir službeno poverjenega mu denarja. Bil je desna roka komisarja Pavona v gonji proti jugoslovenskemu prebivalstvu.

== Smodnik na ognjišču. V Grgarju nad Gorico se je zgodila te dni pri kmetu Antonu Trnovcu strašna nesreča. Mraz je, zato pa je bila okoli velikega ognjišča večja družba ljudi. Ko je ogenj pričel ugašati, je gospodar prišel z vrečo, v kateri je imel spravilen smodnik in, kot je doslej večkrat storil, našel nekoliko smodnika na ognjišču, da bi bolje gorelo. Ali to pot je bila neprevidnost strašno kaznovana. Vnela se je namreč vreča, v kateri je bilo še okoli 2 kg smodnika. Nastal je strašen ogenj, ki je zajel vse okoli ognja sedeče. Začele so jim goreti obleke, lasje, po telesu pa so dobivali strašne opekline. To se je zgodilo silno naglo. Napol blazni so nato bežali iz hiše in zunaj klicali na pomoč. Potem so prineli vse težko opečene k usmiljenim bratom v Gorico. Čudno, da je še toliko smodnika med ljudstvom. Saj se je utrdno že zdavnaj poročalo, kako da je dežela očiščena razstrelinih snovi, smodnika itd.

TRGOVSKA POGODBA Z NEMČIJO.

== Beograd, 17. dec. (Izv.) Kakor znano, je bila pred dnevi podpisana od nemških in naših delegatov definitivna trgovinska pogodba, ki določa in urejuje medsebojne trgovinske odnose, carino, železniški promet in druga gospodarska vprašanja. Ta pogodba se v kratkem predloži narodni skupščini na odobrenje in sprejetje.

Gospodarske vesti.

== Izvozna statistika. Kakor so začeli priobčevati časopisi statistiko uvoza in izvoza je videti, da smo vendar prišli nekoliko k pameti. Nekoliko pravim kaj izvozna statistika ne more biti pravilna, dokler ni prisiljena stranka, da prinese fakturo k vsaki izvozni pošiljki, kakor zahtevajo vse države, razen naše. Izvozni cariniki se morajo zavedati velikega pomena statističnih podatkov in ne smejo zaplsovati v statistične prijave le približno vrednost, kakor imajo navado navesti stranke. Bodimo dosledno natančni in delali bomo čudeže.

== Likvidacija zagrebske banke. V zadnjem času je prijavljenih na Hrvatskem več likvidacij bank. Tudi banka Rupčić i drug naznanja, da se vrši 31. t. m. izredna skupščina v svrhu likvidacije podjetja.

== Jugoslovenska trgovska komisija na Dunaju. Iz Beograda poročajo: Gospodarsko - finančni komite ministrov je sprejel predlog ministarstva za trgovino in industrijo, da se na Dunaju ustanovi naša trgovska komisija. Za to se je zaprosila avstrijska vlada za dovoljenje.

== Nabava železnih pragov. Kakor doznajajo, je v ministru saobraćaja sklenjeno, da se do polovice prihodnjega meseca izvrši velika nabava železnih pragov. Izmenjajo se pragi na vseh glavnih pragoz. Nabava se bo izvršila iz naših gozdov.

== Brzojavne in telefonske pristojbine. Komisija ministarstva za pošto in brzojave je končala svoje delo o brzojavnih in telefonskih pristojbinah. Pravilnik se je predložil ministru na odobrenje in stopi v veljavo 1. januarja 1922.

== Dobava soli. Komanda Dravske divizijske oblasti v Ljubljani poziva interese, da stavijo intendanturi komande Dravske divizijske oblasti v Ljubljani dne 21. decembra 1921 ob 10. dopolne pismene ali ustmene ponudbe glede dobave 10.000 kg bele drobne kamene soli ali bele morske soli. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani, pogoji pa pri komandi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani interesentom na vpogled.

== Dobava mehkega svinca. Ravnateljstvo državnih železnic v Subotici naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da potrebuje takoj 2000 kg mehkega svinca. Pozivajo se oni, koji so voljni, dobaviti to količino svinca, da pošljejo svoje ponudbe Ekonomskemu odelenju direktije državnih železnic v Subotici z navedbo cen in časa dobave, kakor tudi ostalih svojih pogojev.

== Dobava kovinskega materijala. Ravnateljstvo državnih železnic v Subotici naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se vrši dne 11. februarja 1922 pismena ofertalna licitacija glede dobave raznega kovinskega materijala iz bakra, medi, pakfonga, cinka, svinca in čina. Predmetni oglas in pogoji so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

== Mesto »Jugoslovenskega Lloyd« - »Jadranske plovidbe«. Poročali smo, da se »Ungaro-Croata« izpremeni v »Jugoslovenski Lloyd«. Dobili pa smo »Jadransko plovidbo«. »Riječki Glasnik« dostavlja k temu: Vsekakor ime, katero bo manj motilo Italijane! Zbogaz, samo ne nikakih nacionalnih imen! Društvo kaže s tem, da hoče tudi še nadalje voditi svojo kamelonsko politiko. Naš narod na Reki in Sušaku pa že tako dovoli pozna nacionalna čuvstva gospode okoli Ungaro Croate.

== Za ureditev gospodarskih stikov med Jugoslavijo in Češkoslovaško. Dne 15. t. m. se je vršilo v dvorani staromestne posvetovalnice v Pragi veliko predposvetovanje jugoslovenske trgovske ankete, ki se ima vršiti v dneh 14. do 16. marca 1922 in ki ima biti vsa posvečena vprašanju ureditve trgovskih stikov med Češkoslovaško republiko in Jugoslavijo. Navzočih je bilo obilno interesentov in jugoslovenskih gostov. Razpravljalo se je obsežno o potrebi našega medsebojnega prometa in slišala so se očitania glede nedostatk trgovske solidnosti, spretnosti in znanosti na obeh straneh. Podani so bili tudi predlogi, kako temu zlu od pomoči. Podkonzul Ubel je odkritosrečno zahteval ustanovitev kontrolnega odseka, ki bi čuval nad razvojem trgovskega prometa med Češkoslovaško in Jugoslavijo ter bo bdel nad trgovsko moraliko, ki ima biti temelj ureditve trgovskih stikov med obema bratskima narodoma.

== Naša trgovina s cementom. Iz Splita poročajo, da postaja trgovina s cementom vedno bolj živahna. V splitsko luko prihaja vedno več italijanskih in drugih trgovskih ladij, ki ukrčujejo naš cement.

== Zavarovanje priljage. V Beogradu se snuje delniška družba za zavarovanje blaga in priljage. Osnovna glavnica znaša dva milijona dinarjev.

== Nepotreben uvoz inozemskega piva. Zaloga piva v Osijeku je narasla za božične praznike »Löwen-Bräu« v Monakovem, ki stane vsled visoke carine steklenica 50 K.

== Nova domača tovarna. V Mostaru je osnovan Ilija Toholia tovarna za izdelovanje trakov za pisalne stroje vseh sistemov.

== Kriza v cementni industriji. Tovarna cementa v Zidnem mostu se nahaja radi pomanjkanja koksovega premoga iz Trbovelj v največji sa-

drugi. Ako ne pride takojšnja od pomoč, se bo tovarna zaprla in bo do 260 delavcev brez kruha. Tovarna je dobila v mesecu novembru vsesga 9 vagonov in v decembru celih 6 vagonov kosovca iz Trbovelj, dasi je Oddeljenje za premog nakazalo dnevno po 15 ton. To pa je ostalo samo na papirju, dasi je tovarna pripravljena plačevati tudi povišane cene izven kontingenta. Vse prošnje na vse mgooče instance so ostale bob v etno. Tovarna ne dobi in ne dobi kosovnega premoga za nobeno ceno. Apeliramo na narodne poslance, da posredujejo na merodajnem mestu, da dobi tovarna premog, ako tudi po zvišani ceni, samo da ne bo do 260 delavcev brez zasužka na cesti. 9201

== Import Nemcev. Kakor so poročali časopisi, so Nemci na kongresu v Hamburgu med drugim poudarjali potrebo, da se poviša »izvoz« nemških ljudi v Rusijo. Zdi pa se, da ta pokret ni namenjen samo proti Rusiji, temveč tudi proti Jugoslaviji. Nemci dobro poznajo našo mentaliteto in vedo, da je dobro torišče pri nas za njihovo invazijo. Sumljivo je, da prihaja zadnji čas zelo mnogo Nemcev iz Nemčije v Jugoslavijo, največ za Srbijo in Vojvodino. Tudi ženske so med njimi. Nobeden izmed njih ne zna besedice našega jezika in imajo vkljub temu zagotovljene službe. Čudno je, kako dobe dovoljenje za bivanje pri nas. Potrebno je strogo nadzorovati ta import Prusjakov, drugače pride dan, ko bo prepozno zvoniti po toči.

Kultura.

REPERTOIR NARODNEGA GLEDALIŠCA V LJUBLJANI.

Drama.

Torek, 20. dec.: Zaprto.
Sreda, 21. dec.: Roza Berndova. A.
Četrtek, 22. dec.: Revizor. Izven.
Petek, 23. dec.: Zaprto.
Sobota, 24. dec.: Zaprto.
Nedelja, 25. dec.: Kmečija zmešnjav.
Popoldne ob 3. Izven.
Nedelja, 25. dec.: Peterkove poslednje sanje. Zvečer ob 8. Izven.
Ponedeljek, 26. dec.: Peterkove poslednje sanje. Popoldne ob 3. Izven.
Ponedeljek, 26. dec.: Revizor. Izven.
Torek, 27. dec.: Zaprto.

Opera.

Torek, 20. dec.: Boris Bodunov, B.
Sreda, 21. dec.: Boheme. D.
Četrtek, 22. dec.: Carmen. C.
Petek, 23. dec.: Zaprto.
Sobota, 24. dec.: Zaprto.
Nedelja, 25. dec.: Werther. Izven.
Ponedeljek, 26. dec.: Prodana nevesta. Izven.

== Iz gledališke pisarne. V četrtek, dne 22. t. m. odpade zaradi nempreostojnih ovir predstava »Carmen«. Mesto nje bodo plesali balet »Labodje jezero« za red E.

== »Ljubljanski Zvon« št. 12. Ima sledečo vsebino: Miran Jarc: Rastoče drevo. — Pastuškini: Sramežljiva zarja. — Ivo Sorli: Zgodbe o nekaterih krščanskih čednostih in nečednostih. — Ivan Albreht: Fantazija o dveh. — Dr. Ivan Prijatelj: Duševni profili naših duševnih preporoditeljev. — Juš Kozak: Rdeče lise. — Mirko Pretnar: V lepih nočeh. — Pastuškini: Dekle s počojim srcem. — Marija Kmetova: Notturmo. — Mirko Pretnar: Samo besede. — A. P. Lastovka. — Ivan Albreht: Moli-tev. — Književna poročila. — Nova knjige.

== Slovenke, naročite si »Gospodinski koledar« za leto 1922., ki je izšel v založbi »Jugoslav. Matice« v Ljubljani. Uredila ga je pesnica Uta. Poleg drugega praktičnega čtiva ima koledar književnost in zapiske za vse dni v letu. Koledar mora postati priročna knjiga za naše gospodinjke. Stane 30 K v knjižarnah, za članice »Jugoslav. Matice« pa 20 K in se doblva v pisarni Jugoslav. Matice, Pred škofijo 21.

== Zamorec prejel Goncourtovo literarno nagrado. V ožji tekmi med Jacquesom Chardonnejem, avtorjem romana »Epithalame« in med zamorskim pisateljem Renejem Marzom, piscem romana »Batonalac je zmagal zamorec. Maron je 34 let star, uradnik, sotrudnik časopisa v Lillu in avtor pesniške zbirke.

== Saint-Saens Camille umrl. Najstarejši franc. komponist, Saint Saens je umrl te dni 87 let star. Njegova opera »Samson in Dalila« se je pela opetovano na našem odru. Napisal je več oper, ki pa se niso vzdržale, simfonije, komorno glasbo, oratorije, maše in sekstete. Pisal je tudi lepe spomine.

== Ruske muzikalije. Ruski narodni in drugi naprevi: Izdanie »Sjavnarja« lirice (Milan Auman in drug. Krško), v originalnem ruskem jeziku, z besedilom v latinici, so vrlo obljubljeni, posebno okusno izdelani in jako poceni. Prodajajo se v knjižarni I. Schwentner, Ljubljana, Vilko Weixel, Maribor, in Gorizji in Leskovšek, Celje. Cena 10 kron.

Zbirajte znamke

za
Jugoslovensko Matice!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 20. decembra 1921.

— Javno vprašanje na finančno delegacijo v Ljubljani. V zagrebškem listu »Trgovac« z dne 17. t. m. čitamo, da je zakonodajni odbor v Beogradu sklenil takso za inserate. Ta zakon naj stopi v veljavo že 1. januarja 1922. O tem niso bili slovenski časopisi, odnosno njih pravice dosedaj obveščene, da si naj stopi zakon v veljavo že čez 10 dni. Proti temu zakonu moramo kar najodločneje ugovarjati. Po vseh kulturnih državah uvažujejo pomen časopisa in državne oblasti jih podpirajo, nadej jim vsakovrstne ugodnosti. V naši državi pa plačujemo pretirano poštino, poslovni davek in k temu naj bi sedaj prišli še davek na oglašje. To se pravi stremeti za tem, da se časopisje v naši državi zadavi. Oglašje so edina opora časopisov in lahko trdimo, da je pri nas 80% listov pasivnih, dočim se 20% našega časopisja vzdržuje jedva s podporo oglasov. S tem davkom se hoče uničiti še one maloštevilne liste, ki še skromno uspevajo. Pa tudi način obračunavanja oglasov glede tega davka je silno neroden in zahteva obširnega vodstva evidence. Izpisek oglasov naj se izvalja in oddadli davek naj se zaračunava vsakih devet dni po različnih velikostih in davnih nastavitvah. Da se opravi to delo, bo treba postaviti posebnega uradnika. Kdo ga naj plača? K temu je še prileti vsakodnevno brezplačno pošiljanje lista, če gar naračunava znaša na leto po veliki do 400.—. Poleg davka torej še list zastoji, to se pravi, naj listi plačujemo še kontrolno o oglasih iz svojega čepa. Insercija v listih pri nas še davnino ni tako razvita, kakor v drugih državah. Z inseratnim davkom se bo pa še ta mala insercija ubila. Ne razumemo, da išče našo finančno ministristvo potrebne dohodke samo pri malih ljudih in pri skromnem, šele v povojih se nahajajočem našem časopisju, dočim ne vidi velikih podjetij in veržnikov, kjer bi lahko dobili ogromne virov novih dohodkov. Kaj je z zakonem za oddajo prekomernega premoženja, kje so hane in druga velika podjetja, zlasti v Bonatu, kjer plavaljo v denarju? Zakaj išče samo časopisje? Ako je državi časopisje neljubno, naj za kratkim potom zavoli in naj ne izvalja na nlem viševseščje. A še nekoli je treba upoštevati. Večina uprav je že sklenila za prihodnje leto oglašne novodbe. Kdo naj sedaj plača inseratni davek za te oglašje? Zonet časopisje? Po inseratnem davku bodo hudo prizadeti oni mali ljudje, ki iščejo službe in prodajajo malenkostne stvari. Ta davek bo torej najbolj obremenjeval delavske in obrtne sloje, ki se bodo v bodoče na premislili, da bi se posluževali dragih oglasov zlasti v reklamne svrhe. Že itak skromno inseriranje po naših listih bo polnoma dočela ponehati, kar bo katastrofa za časopisje in hudi udarec tudi za naš gospodarski razvoj, za kar so oglašni nalosneščje sredstvo. Finančna delegacija pristojna, naj nam polomi, da ni so resnične vesti o numeriranem oddelku oglasov? Ako je vest resnična, protestujemo nenalaganje proti tej nameni ter zahtevamo od finančnega ministristva, da tega zakonskega načrta pod nobenim pogledom ne uveljavi.

Uprave ljubljanskih dnevnikov.

— Kaj je z »Dopisnim uradom«? Svetočasno se je poročalo, da se z novim letom razpusti »Dopisni urad« v Ljubljani. Uradno se to ni objavilo, vendar na se govori, da ta institucija res preneha poslovati dne 1. januarja 1922. Ker so pri tem prizadeti tudi časopisi, bi bilo želeli, da bi vlada v tem vprašanju vendar že enkrat spregovorila in nam povedala, kaj je pravzaprav z »Dopisnim uradom«. Takisto bi bilo tudi umestno, da bi o tej stvari spregovorili tudi novinarji, katerim pač ne more biti vseeno, ako se tovariše, ki so sedaj zaposleni pri dotičnem uradu, kar enostavno vrže na cesto.

— Mestna hranilnica ljubljanska. Največji slovenski denarni zavod v Ljubljani. Mestna hranilnica ljubljanska je včeraj dobil nov upravnik svet. Ob 5. polnodne je bila seja, na kateri je črno-modro-rdeča koalicijska uveljavila svojo voljo glede upravnega sveta in izbrinila iz njega one, ki so ustanovili ta dosednji tako cvetoči zavod. Dr. Triller je zamenjaval večino, naj se ne igra lahkomišelnost z usodo hranilnice, njegove besede so ostale bob v steno. Večina je sprva kakor je znano, skušala vrniti v predsedstvo izdajatelja »Avtonomist«, g. Albina Prepeluha, njegova kandidatura pa je naletela na tak odpor, da je padla v vodo. Včeraj so gospodje izvolili ta le upravnih svet: predsednik dr. Fran Petrič, uradnik soc. dem. »Zadruga« banko na Aleksandrovi cesti, podpredsednik g. Riko Jug (NSS), podžupan in bančni uradnik, žlani: Albin Zajc (kler.), rač. svetnik in Josip Pirc (kler.), rač. svetnik in podpredsednik Orlovske Zveze, in dr. Pavel Pestotnik (dem.). Za namestnika sta izvoljena: Ivan Frelj (dem.) in Stane Vidmar (NSS). Klerikali imajo v upravnem svetu naimočajše zastopstvo — dva mandata. Značilno je, da je prišel v upravnih svet tudi predsekolek gojnj Josip Pirc in da je zanj glasoval tudi narodni socialc Stane Vidmar, ki je doslej igral veliko vlogo med našim Sokolstvom. Stvar se zdi jedva verjetna, vendar pa je žal resnična!

— Razpisani poštni uradi. Pri kr. pošti Velika Palanka v področju poštnege in brzojavnega ravnanjstva Veliki Bečkerek je razpisana služba voditelja (IX. čin. raz.). Voditelj bo premeščen na državne stroške. Dalje je razpisana odpravnika služba pri poštnih uradih. Bled 2 (III/i). Loka pri Zidanem mostu (III/2). Slivnica pri Mariboru (III/i) in Sv. Križ pri Kostanjevici (III/1). Rok za natečaj je 14 dni.

— Petinarski bankovei. Kakor poročajo iz Beograda, bo finančna uprava vzela iz prometa petinarske bankovei. V prometu bodo samo še tri mesece.

— Mestna hranilnica ljubljanska v soboto 24. t. m. na posluje.

— Ljubljanske banke v soboto dne 24. t. m. pred božičnimi prazniki ne bodo poslovale.

— Konservator v varstvo spomenikov v Mariboru. Pokrajinska vlada je imenovala kot zaupnika za varstvo spomenikov za Maribor (svoičas konservator centralne komisije) g. arhitekta Hugona Scheffa.

— Direktni vlaki Zagreb-Salzburg. Počevši od 15. decembra o. g. stavljajo se v saobračaj direktna kola od Zagreba D. K. preko Karlova-Ljubljane - Jesenice - Villacha do Salzburga i obratno. Polazak iz Zagreba D. K. u 22 sata 25 minuta, dolazak u Salzburg u 17.25, polazak iz Salzburga u 13. dolazak u Zagreb D. K. u 6.34. — U Salzburgu imadu ovi vlakovi direktno vezu za München odnosno za Münchena. — Dolazak u München u 21.35, a polazak iz Münchena za Salzburg u 9.10. Od istog dana stavili smo u saobračaj od Beograda do Ljubljane k. l. preko Zidanec Mosta direktna kola u vlakoma br. 4/504/516-a/15. — Polazak iz Beograda u 18., dolazak u Ljubljano k. l. u 11.30. Izmedju Zagreba d. K. Donje Lendave i obratno puštamo u saobračaj putničke vlkove br. 2011 i 2012, a izmedju Zabok - Krapinskih Tonlica - Kranje i obratno putničke vlkove br. 2132 i 2133, izmedju Zabok - Krapinskih Tonlica - Gornje Stubice i obratno putničke vlkove br. 2232 i 2233, nadalje od Zagreba D. K. do Varaždina svake sriede i svake subote na miesto teretnog vlaka br. 2076, teretni vlak br. 2086, koji oči od Zagreba D. K. do Zlatar - Blistrice sa osobnim prometom.

— Za božična in novoletna vožnja naj bi vsi zavedni Slovenci uporabljali Ciril - Metodove razglednice. Izšli sta ravnokar dve novi vrsti umetniških razglednic komad stane 2 K. Zahtevajte povod le Ciril - Metodove razglednice! — Moška CM. podružnica v Trbovljah je nakazala 586 kron kot čisti dohodek od Martinovega večera. — Deltelica v restavraciji g. Mat. Tolaričarja je darovala povodom Miklavža potom moške šentpeterske podružnice CM. družbi 1 kamen 200 kron. — Vsem darovalcem iskrena hvala!

— Odvažanje smeti v Ljubljani in drugih mestih. Vozovi, v katerih se sedaj odvažajo in način kako se pobirajo pri nas smeti, je za Ljubljano — škandal. Ker čujemo, da se bo s to zadevo v eni prihodnjih set pečal tudi občinski svet, hočemo izpregovoriti o nji par besed. V Gradcu in na Dunaju le stvar čisto enostavno in praktično urejena tako je: Tam ima vsaka gospodinja v kuhinji pločevinast ali lesen zabojček, v katerega meče smeti. Določan dan pride voznik, ki odvažajo, odnosno pobira te zaboje, v hišo, prične seboj vsaki gospodinjini prazen zaboj, polnega na vzame in nese na voz, ne da bi smeti kaj stresel. Ko ima nalozene vse zaboje iz določenega števila hiš, jih odpelje na določeno smetišče in izprazni, potem nadaljuje ta posel pri ostalih hišah. V Ljubljani bi zado stovala morda za vsako nabrežje dva voznika, ki bi pobirala vsak v svojem rajonu vsak teden po vseh hišah smeti, odn. zaboje. Vozovi bi morali biti seveda obsežni za več teh malih zabojev. Zaboje pa naj bi nabavila polovico občina, polovico pa stranke. Ker ima mestna občina na pristavi dovolj konj in vozov, bi ne bilo treba odvažati smeti po naših voznikih. Čas bi na že bil, da se tudi ta zanikrost enkrat odpravi in uprte kaj moderno praktičnega! To izvesti pa je naloga mestnega zastona.

— Gospodinjiski koledar za leto 1922. uredila Uta, je najlepše darilo za naše gospodinjice. Izdal ga je pokrajinski odbor Jugoslov. Matice v Ljubljani. Cena 30 K. Dobiva se po knjižarnah in pri Jugoslovenski Matici v Ljubljani. Pred škofijo 21.

— 27 metrov globoko črna velika strol mestnega vodovoda v Klečah vodo noč in dan iz vodnjaka. Trile manjši stroji stojevrezervi. Čim ti ne bodo več dosežali vode, bomo pili v Ljubljani vodo — iz Gruberjevega kanala in Pruli! Pol leta suša, po zimi nič vode in dotokov vode, pa so v Ljubljani ljudje, ki trajo vodo po hišah. Kopalnicah, pralnicah, zavirih na hektolitre na dan, kot bi hiš ljubljanski vodovod — reka Mississippi! Ko pa se jim predloži račun za potraženo vodo, se ti pa zvišajo in bi natraščje nič ne plačali. Magistrat naj enostavno odredi po hišah določeno mero uporabe vode (saj ima vodnomoere vzidane) in kdor ne bo pariral, naj mu kratkoma vodo za par dni zapro. S samimi go-bami ni nič pomagano, tu bo pomagala le radikalna kural!

— Koliko zidarjev in profesionalstov se bo potrebovalo prihodnje nomlad za stavbna dela v Ljubljani? Za nove zgradbe 200, za ometavanje 100 zidarjev, 200 težakov in 100 profesionalstov (mizarjev, tesarjev, slikarjev, steklarjev, ključavničarjev i. dr.). Če bo ugodna pomlad, se prično vsa ta dela že koncem marca; najprej kopanje tal, meseca aprila pa zgradbe temeljev, ometavanje dograjenih hiš, zajedno pa s temi deli izvršitve profesionalistovskih naročil.

— Za oskrbo ubogih. Mestni magistrat pošilja te dni vsem imovitelšim ljubljanskim krogom pozive, naj bi se zavezali vsak mesec prispevati poljuben znesek za oskrbo ubogih. S tem bi se odpravilo dosedanje podiranje posamnih ubogih po hišah ter bi vsi zares potrebni ubogi dobivali pošelj primerne mesečne podpore na magistratu. Izjave je vračati mestnemu književodstvu na magistratu. Gallova hiša II. nadstr. Ker se pozivi morda niso poslali komu, ki bi se sam rad odkupil dosedanjega nadlegovanja, naj bi se oni, ki žele to plemenito akcijo podpirati, zelasili zaradi pozivam mestnem književodstvu.

— Obupan nižji državni nameščenee nas je nanosil, da pozovemo vsa usmiljena ljubljanska srca, naj mu prisločijo v skrajni sili na pomoč. Moja je vojni invalid, ima že dolgo bolno ženo ter več otrok. Zšel je s svojimi prejenki tako daleč, da ne more svoji družini nabaviti niti najpotrebnejšega za življenje. Ker nam je osebno znan kot resen, vzorno soliden in marljiv človek, ga najtopleje priporočamo. Prispevke sprejema uprava našega lista pod besedo »Nižji državni nameščenee«.

— Smrtina kosa. Umrli je v Ljubljani v 73. letu starosti gospa Rozalija Wester roj. Pogorelec, mati g. nadzornika srednjih šol Josina Westra. Pogreb je bil včeraj popolnoma obilni udeležbi. Blagi pokojnik ljub spomin. g. nadzorniku pa naše iskreno sožalje!

— Božični večer na Pohorju. Mariborski slovenski planinci prirede na sveti večer božičnici v Mariborski in Ruški koči prav no zleđu slovenskih planincev v Ljubljani. Pri božičnici v Mariborski koči svira tudi godba. Dobrodošli tudi vsi planinci od zunaj, ki za Božič obiščejo Maribor. Prijaviti se je pri tvrdki Baloh-Rosina, Grajski trg.

— Pomanjkanje vode v Mariboru postala tako občutna, da so tudi kopeli v mestnem kopališču ostale še nadeje omejene le na tri dni v tednu, kar povzroča splošno nezadovoljstvo, posebno odkar je mestni magistrat dal zapreti vse privatne kopalnice. Vsa en dan še več bi bila mestna kopel lahko odprta.

— Izganjanje iz kraljevine. Iz naše države je izganjan novomeški svedrovec Jože Zonta, rodom Idričev. Zonta je svedočeno izvedel drzne vlome in cerkvene rone, vsled česar je bil pred poroto obsojen na dve leti težke ječe.

— Številne tatvine pred prazniki. Pravijo, da je sedaj pred prazniki zelo minimalen tisti promet, nasprotno pa so tatovi dvignili tatinski promet. Sana tekom današnje noči in dopoldneva je policija aretirala štiri, zelo drzne vlomilce in tatove. Krediti so vsa vrata, posebno obleko, gostilničarki Ani Pua na Sv. Petra cesti št. 55 je bil ukraden 500 K vreden nakit. Tatvine sumljiv je neki službeni rost.

— Koliko ledu potrebuje ljubljana na leto? Mestna klavnica (hidroelektrarna, pivovarne, restavracije, gostilničari, mesarji in podobna črna podjetja, rabijo letno 180 voz ali 60 vagonov ledu. Kollega ploščje morajo imeti debelino 8—10 cm in biti kristalno čiste, t. j. snažne. Letos si ga bodo vsi ti konsumenti lahko nabavili tudi čez mero, komur dopušča to prostor v ledenicah.

— Lepo božično darilo! Idealni oče, žena in otroci se zamore svojih dragih najbližjih prikriti, ako ti kot božično darilo kuni mi tvrdki M. Podkrajšek. Jurčičev trg, nasproti tvrde Leskovec in Mele. Kak krasni izdelek vezenege perila, katere tvrdka ima samozaboj za Ljubljano prve jugoslovanske tovarne vezenin in parila »Done« na Bledu, katere izdeluje vsakovrstno žensko, otrošje telesno — namizno ter posteljno perilo od najprej prostelje do najfinejših izdelave. Dalje izdeluje tovarna vsakovrstne vezane zavese in pregrinjala za postelje iz finih švicarskih tkanin. Tvrdka M. Podkrajšek sprejema brezplačno naročila in tudi preskrbi proračune za popolno nevestine opreme od priborov do najfinejših izdelave po brezkonkurenčnih cenah. — Zelim, da se občinstvo poslužuje pri nakupu omenjenih potrebštin teh naših pristnih narodnih podjetij (9217)

Sokolstvo.
Širša seja gospodarskega odseka »Ljubljanskega Sokolac« se vrši v sredo 21. t. m. ob 8. zvečer v Narodnem domu.

Bruštovne vesti.
Klub kole-arjev in motorčistov »Mirja« sklicuje v sredo dne 21. t. m. ob 7. zvečer v gostilni »Zvezda« (pri Komatinu), Spodnja Šiška, sestanek dirkežev. Radi važnosti k obini udeležbi vabi Kapetan.

— Narodna Čitalnica v Srednji Šiški vabi vse člane na društveni redni občni zbor, ki se vrši dne 26. decem (na Stefanovo) ob 14. polnodne v Čitalnici. Pridite vsi! — Odbor.

Najnovejša poročila.

NARODNA SKUPSCINA.

— Beograd, 20. decembra. (Izvirno) Za danes določena popoldanska seja narodne skupščine ni preklkana in se vrši ob določeni uri. Predsednik dr. Ivan Ribar smatra kabineto krizo za rešeno. Z ozirom na bližajoče se praznike bo imela narodna skupščina le dve plenarni seji, na katerih bo rešeno vprašanje proračunskih dvajnajstih za prve tri mesece prihodnjega leta. Skupščina bo nadaljevala svoje razprave po končanik katoliških in pravoslavnih praznikih.

TRGOVINSKA POGODBA Z AVSTRIJO.

— d Beograd, 19. decembra. Ministristvo za trgovino in industrijo je izdelalo zakonski načrt, s katerim se naša trgovinska pogodba z Avstrijo nadaljša do meseca julija prih. leta. Ta zakon se bo predložil zakonodajnemu odboru v odobrenje.

LIKVIDACIJA AVSTRO-OGSKE BANKE.

— Dunaj, 20. decembra. (Izv.) Začetkom prihodnjega leta se začno med avstrijsko in madžarsko vlado pogajanja glede likvidacije Avstro-ogrske banke. Z ostalimi nasledstvenimi državami je v načelu že dosežen sporazum. Za 1. februarja 1922 je sklicana konferenca zastopnikov vseh interesiranih držav, ki bo določila program likvidacije. V bančnih krogih pričakujejo, da bo likvidacija Avstro-ogrske banke pričela spomladi l. 1922.

ZNATNE POTNE OLAJŠAVE ZA AVSTRIJO.

— d Dunaj, 19. decembra. Dne 1. januarja 1922 stopi v veljavo novi red za potne liste z dne 15. decembra t. l. Ta red popolnoma upošteva sklepe pariške prometne konference in ustanavlja znatna izboljšanja, ker uvala dolgoročne potne liste, ki upravičujejo za večkratno prekoračenje meje zveznega ozemlja. Nadalje udi tudi odprava vizuma za potovanje iz dežele kakor tudi možnost izjavitve obiteljskih potnih listov znatne olajšave.

FINANČNI PRISPEVEK AVSTRIJE K ŽIVLJENSKIM POTREBŠČINAM.

— Dunaj, 20. decembra. (Izv.) Vse parlamentarne skupine so se zjednile, da se na podlagi zakona o živilih polagoma ukinejo prispevki države k življenjskim potrebščinam. Državni prispevki za moko in mast se ukinejo z novim letom. Za druge potrebščine pa v treh etapah. Avstrija prihrani na ta način okoli 10 milliard mesečno.

GLASOVANJE V ŠOPRONJU.

— Budimpešta, 20. dec. (Izv.) »Pesti Hirlap« poroča iz Šopronja: Pri ljudskem glasovanju je bilo v Šopronju oddanih 12.323 glasov za Madžarsko in 4615 za Avstrijo, dočim je bilo v okolici oddanih 2098 glasov za Madžarsko in 3616 glasov za Avstrijo.

PROTEST PROTI ZNIŽANJU MEZD V ČESKOSLOVASKI.

— d Praga, 19. dec. Zveze strokovnih organizacij železničarjev, poštini in javnih nameščencev so imela protestne shode proti znižanju mezd javnih nameščencev, sklenilemu v parlamentu, in so sklenile prirediti dne 22. decembra v vseh večjih mestih veliko demonstracijo proti temu sklepu parlamenta.

WASHINGTONSKA KONFERENCA.

— Dunaj, 20. decembra. (Izv.) »Neue Freie Presse« priobčuje iz Washingtona: Državni tajnik Hughes je izjavil Sarautu, sedanjemu predsedniku francoske delegacije, da bo ves svet Francijo smatral za odgovorno, če bo konferenca potekla brezuspešno. Saraut je nato zastopnikom tiska izjavil, da je ta obdolžitev proti Franciji krivična. Izjavljal, da je Francija pripravljena k zmanjšanju svojih zahtev.

— Pariz, 20. decembra. (Izv.) Briand je poslanka ameriških držav obvestil, da je Francija pripravljena sprejeti prvotne predloge državnega tajnika Hughesa glede tonaže vojnih ladij.

— Pariz, 20. decembra. (Izv.) Po vesteh iz Washingtona je Franciji in Italiji priznanih 198.000 ton za tip velikih ladij.

— d Pariz, 19. decembra. Ministrstvo mornarice objavlja: Ministrski predsednik Briand je takoj po svojem prihodu v London poudarjal željo Francije, pristati na naziranje Amerike glede omejitve dopustne tonaže velikih bojnih ladij. Ni pa bila ugotovljena nobena številka. Vsa tozadevna poročila so nepravilna.

VELENENCI ZA PRIKLOPITEV AVSTRIJE K NEMČIJI.

— Dunaj, 20. decembra. (Izv.) V nedeljo je velenemška stranka imela sestanek zaupnikov. Stranka je sprejela obširno resolucijo, v kateri zahteva spremembo saintgermanske mirovne pogodbe, dalje zahteva na podlagi glasovanja na Tironelem in Seinostraštem priklonitev Avstrije k Nemčiji. Obenem velenemci zahtevajo, da se Šopronj z vso okolico prizna Avstriji. Kot argument za spremembo saintgermanske pogodbe navajajo beneški protokol, s katerim je tudi bila spremenjena mednarodna mirovna pogodba. Svoje zahteve predložijo velenemci tudi Zvezi narodov v posebni spomenici, v kateri so sklicujejo na samoodlobo narodov.

Najnovejša poročila.

terim je tudi bila spremenjena mednarodna mirovna pogodba. Svoje zahteve predložijo velenemci tudi Zvezi narodov v posebni spomenici, v kateri so sklicujejo na samoodlobo narodov.

MADŽARSKA PROPAGANDA.

— d Budimpešta, 19. dec. Včeraj je bil občni zbor »Društva probujajočih se Madžarov«. Upravnik Horthy in nadvojvoda Jožef sta poslala pozdravni brzojavki. Predsedujoči predsednik posl. dr. Hegedüs je v svojem otvoritvenem govoru izjavil med drugim, da se društvo ne bavi s politiko, da stoji na podlagi zakonskega člena I od 1920 in da se z navdušenjem pridružuje Horthyju. Za predsednika je bil namest. poslanca Szmaucsanja izvoljen Stefan Palocki-Horvath.

OBTOŽNICA PROTI KARLISTOM.

— d Budimpešta, 18. decembra. V zadevi oseb, ki so bile zapletene v zadnji karlistični puč, je vložilo državno pravdnistvo obtožnico. Državno pravdnistvo obtožuje grofa Jul. Andrássyja, Stefana Rakovskega, grofa Spigrayja, dr. Julija Gratzja poslanskega tajnika Boroviniča, stotnika Lorenza, Andreja Aleksija, Stefana Grayja in Avgusta Schnitzerja zločina upora ter označuje budimpeštansko kazensko sodišče kot pristojno. Proti Benitzkemu obtožba ni vložena, pač pa si pridržuje državno pravdnistvo pravico preiskave.

V ANGLIJI PADAJO CENE ŽIVILNOSTI. — ZNIŽAJE ŽEL. TARIFOV.

— d London, 19. decembra. Z ozirom na padajoče cene življenjskih potrebščin v Angliji se znižajo plače železničarjev, kar bo imelo za posledico tudi znižanje železniških tarifov.

OBDOJEN ČETOVODJA.

— Dunaj, 20. decembra. (Izv.) Pred dunalsko poroto je bil obdojen četovodja Czerwinka na dve leti težke ječe, ker je v Brucku ob Litvi oklopal stotnika Hohlgruberja.

POPLAVLJENO MESTO. SKODA 280 MILIJONOV.

— d London, 19. decembra. Mesto Hull je v soboto deloma preplavilavoda, ki je prestopila bregove. Cestno-želez. promet je bil onemogočen, ukinjena je bila razsvetljava ter telefonski promet. Človeških žrtve ni bilo. Škodo cenijo na 250.000 funtov Sterlingov. (Okoli 280 milijonov naših kron.)

Borze.

— Zagreb, 20. decembra. (Izv.) Devize Curih 51.25, 51.90, Pariz 21.35, 21.50, London 1105.—, 1117.—, Berlin 144.—, 149.—, Dunaj 4.15, 4.25, Praga 338.—, 341.—, Italija 12.—, 12.08, New York 264.—, 266.—, Budimpešta 40.—, 40.50. Valute: dolar 263.—, 264.—, lira 11.90.—, fr. franki —, 21.—, napoleonidori 910.—.

— Trst, 19. dec. Zagreb 8.37, Berlin 12.25, Praga 27.50, Pariz 176.—, London 91.90, New York 21.90, Curih 427.—.

— Berlin, 19. dec. Zagreb 70.—, Dunaj 7.60, Praga 233.—, London 737.50, New York 181.50, Curih 35.—.

— Budapest, 19. dec. Zagreb 268.75, Dunaj 10.50, Praga 840.—, Curih 132.50.

Mariborska poročila.

— Nekaznovan uboj. Franc Marinič je v noči 25. septembra na potu iz gostilne proti domu v Dokčevju radi malega prepira z Bruncom Janezom le tega z velikim žepnim nožem sunil s tako silo v prsa, da je Brunec vsled izkrvavljenja na licu mesta umrl. Marinič se izgovarja na popolno pijanost. Kljub temu, da so priča tako pijanost zanikale in temeljitoma pouku od strani dveh zdravniških izvedencev so porotniki zanikali uboj in potrdili popolno pijanost. Marinič je bil obsojen samo na tri mesece navadnega zapora, katerega je s preiskovalnim zaporom odšteli še 10 dni že odsedel. Krivdorec porotnikov ob času in v kraju kjer je toliko pobolev, je napravil mučen utis na občinstvo.

Požvredbe.

— Našla se je na pošti spodaj, usnjena ročna torbica in očale. Dobi se pri upravi Slov. Naroda.

— Zatekel se je velik, mlad, lovski pes, bele barve z rjavimi lisami. Dobi se ga Dunajska cesta, 71/I. vsak porbldno od 2. do 3. ure.

— Zatekel se je pes št. »775 Ljubljana«. Lastnik ga čobi v Vegovi ulici št. 6.

— Našla se je taška in očala v etuji. Dobi se v upravi »Slov. Naroda«.

— Poziv. Dne 14. t. m. ob pol 8. zjutraj je nekdo oseba pobrala zlato veržico in obsek v Vrbovčevi ulici pred hišo št. 14. Dotična oseba je spoznala neka stranka od nasprotni strani, je torej dobro znana. Naproša se, da odda veržico v upravnistvo tega lista.

Raj je Esafund — to se zna! Lezarnar Feller — Simbica.

Glavni urednik: Rasto Pustoslavšek. Odgovorni urednik: Ivan Podržaj.

JUTA d.d.

za posojevanje plah in vreč ter veletrgovina s proizvodi konoplje in jute
Zagreb
Jurišićeva ul. 1a

Važno za mlince, tvealnice, izvozna društva doželnih pridelkov, veloposredstva, špediterje i. t. d., i. t. d.
Ni treba več zaprtih vagonov, sigurno sredstvo proti dežju in vlagi.
Naše delničarsko društvo ima že 1. jan. 1922 toliko količino **plah za posojanje** da se more pokriti cela potreba Jugoslavije, ter bomo te plah postavili v promet po svojem Generalnem zastupstvu za celo Jugoslavijo.
Impex Jute za promet s špago, vrvarskim in jutnim blagom; ter posojanjem plah Zagreb, Jurišićeva ulica 1a telefon 9-73.
Plah za posojanje so povsem nove iz najboljšega angleškega lanenega materiala v vseh potrebnih dimenzijah. Predocležbe na vsako količino že sedaj prevzema: Generalno zastupstvo za celo Jugoslavijo **Impex Jute d.d.** za promet s špago, vrvarskim in jutnim blagom ter posojanjem plah Zagreb, Jurišićeva ul. 1a int. tel. 9-73. Brzjavlj: Juterra.
JUTA D. D. za posojanje plah in vreč in veletrgovina s proizvodi konoplje in jute. **ZAGREB**, Jurišićeva ul. 1a Interurban tolof. 9-73. Brzjavlj: Manilla.

Iščem mesta natakarice
večja slov. in nemškega jezika. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 9216

Kupim planino
ali majhen klavir. Ponudbe s ceno pod „Klavr 9189“ na upravo Sloven. Naroda. 9189

Damski plašč
dobro ohranjen in nova svilena rdeča blaza se prodaja. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 9210

Gostilna
se s 1. januarjem da v najem. Ponudbe pod „Mir 1921 — 9209“ na upravo Slov. Naroda. 9209

Močan fant
z dobro predizobrazbo želi mesta v kaki ključavničarski obrti kot učenec. Ponudbe pod „Vesten 9218“ na upravo Slov. Naroda. 9218

Inteligentna gospa
srednjih let želi mesta gospodinjice. Razume se tudi pri trgovini. Dopisi pod „Gospodinja 9212“ na upravo Sloven. Naroda. 9212

Novca, črna obleka
za srednjega gospoda se ceno prodaja. Iščem se 12. francosinja za pouk. Naslov pove upravnštvo Slovenskega Naroda. 9195

Prodajo se
dobro ohranjene smuči (skl.). Naslov pove uprava Slov. Naroda. 9197

Akumulator
12 voltov, 60 amp. ur, se ugodno prodaja. Kolodvorska ulica 35. I. 9193

Sanke (rodel)
kupi Hronek, Prometna banka. 9205

Mizni štedilnik
iz pločevine se ceno prodaja. Ogleda se v Mostah 1 pri Ljubljani. 9204

12.500 D državni posojila
se ugodno prodaja. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 9154

Veletrgovina vina
Andrija Golubič,
Zagreb.
Podrum:
Braslovičeva ulica broj 2,
telefon 10—76.
Poslovnica:
Jurišić ul. 10, telefon 20—18.

VINO
prodaje hrvatska bela nova i stara, dalmatinska crna na vagonu kao i na malo, te odprema izravno od nabavnoga mjesta uz vrlo povoljne cene. 9175

Knjigovodkinja,

večja tudi italijanske korespondence, se takoj sprejme v vođi lesni tovarni tu. Prednost imajo one, ki so že službovale v enaki stroki. Nastop takoj event. po dogovoru. Ponudbe z navedbo zahtevkov je poslati pod „Izvežbana 9220“ na upravništvo Slov. Naroda. 9220

Igrače
lepe, dobro ohranjene, družabne igre, sanke za prodaj. Kralja Petra trg 3, I levo. 9199

Gospodična
ki je prav z dobrim uspehom absolvirala trg. tečaj, želi službo kot blaginčarka, pisarniška moč ali kaj primerne. Ponudbe pod „Martijivost 9219“ na upravo Slov. Naroda. 9219

Trgovski nastavljenec železninar
in vajenec lahko takoj vstopita pri tvrdki Erjavac & Turk, trgovina z železnicami, Ljubljana. 9112

Zastupnika
več uvedenega u vinskih struci za prodaju hrvatskih i dalmatinskih vina za Sloveniju uz proviziju traži se. A. Golubič, Zagreb. 9076

Imam veliko množino mleka
Stalnim odjemalcem dostavljam na dom. Naslov pove uprava Sl. Naroda. 9191

Mebliirano sobo
s kuhinjo ali v uporabo kuhinje iščeta mlada zakonska brez otrok za takoj. Imata lasno rošteljno perilo. Ponudbe pod „P. J. 10—9198 na upravo Sloven. Naroda. 9193

Gostilničarji! Vino
vseh vrst si pred nakupom ogledajte v posebnih vinskih trgovini tvrdke J. Jelenič, Ljubljana, Stara pot (pri deželni bolnici) telefon 578. 0079

Parna mlekarna
Veliki Zdenci ima veliko zalogo grobejšega sira v hlebih od 18 do 25 kg. Pošilja po dnevni ceni samo cele hlebe. 9221

Veseli, energični, samski mlad lesni trgovec želi pri kakem(i) kompanjonu (nki)
s 100—300.000 dinarji izvrševati svojo koncesijo. Dopisi pod „Energičen 9214“ na upravo Slov. Naroda. 9214

Vizitke in kuverte priporoča

Narodna tiskarna
v Ljubljani.

Proda se
krasna, kompletna, črna salonska garnitura (renaissance) in skoro nov klavir radi pomanjkanja prostora. — Celje, Aleksandrova ulica 1. I. nadst. Samo resni reliktnanti blagovolijo si ogledati vsak dan od 14. do 16. ure. 9213

Saldokontista ali saldokontistinja
s parletno prakso, sprejme Zveza slovenskih trgovcev, Celje. 9174

Proda se
kompletna otroška postelja, otroški voziček (visok), tridelna omara za obleko, fotografirni aparat 13x18 s vsemi pripadki, damski deželni plašč (nov). Ogleda se v Grad šču 8b, prtiličje 2. vrata. 9210

Kdo preskrbi ubogemu, inteligentnemu 21letnemu mladeniču mesto praktikanca pri kakem lesnem podjetju?
Zmožen je: knjigovodstva, strojeplaja in trgovske korespondence. Ponudbe je poslati pod „Značaj“ na anonimno družbo ALOMA COMPANY, Ljubljana, Kongresni trg 3. 9202

Proda se vagon prvostopnega : kislega zelja :
Cena 10 K za 1 kg brutto za netto. Odda se tudi v manjših množinah. Ponudbe pod „Zelenjava 9207“ na upravo Slov. Naroda. 9207

Proda se hiša
z dobro ldočo gostilno, z lepim senčnatim vrtom, na prometnem kraju v Ljubljani, zaradi bolezni pod zelo ugodnimi pogoji. Ponudbe pod „Ugodno 9206“ na upravo Slov. Naroda. 9206

Usnjari in usnjarske tovarne, pozor!
Izdelujem vsakovrstne kadi (sode) za izdelovanje kož, kakor za pranje in sploh za čiščenje iz mecesnovega lesa kakršne si kedo požel po najnižji ceni. **Franjo Fijan, sodarski mojster, Breg pri Ptuj.** 9215

Mizarskega poslovođjo
za izdelovanje pohištva in srojno mizstvo ter tudi umetnega pohištva, popolnoma večje risanja in kalkulacije. Išče tvealnica v Zagrebu. Samo pivovrstni strokovnjaki, ki so v tem svojstvu že bili nameščeni, naj pošljejo ponudbe z naznačbo plače in prepisom sričeval pod „Pohištvo 9138“ na upravo Slov. Naroda. 9138

Naznanilo.
Bistnik Karol, čevljarški mojster, naznanja, da n. več v družbi s čevljarjem Zupančičem na Martinovi cesti in da se je preselil od tam v svojo delavnico:
Vrhovčeva ulica št. 3,
kjer izvršuje vsa strokovna dela kakor prej. Sprejemati delo na moje ime čevljar Zupančič nima pooblastila. Spoštovanjem
9188 **K. Bistnik.**

Leo Jelovšek
Vera Jelovšek roj. Balovec
poročena, 20. decembra 1921.
Vrhutka Ljubljana

„Diamalt“
Pozor, pekarji! „DIAMALT“ tvornice Hauser & Sobotka, Dunaj — Stadlau v predvojni kakovosti se dobi zopet pri glavnem zastopstvu za Jugoslavijo **Edvard Dužanec, Zagreb, Skladšče Strossmayerova ul. 10.** 8101

Veliko izbiro božičnih in novoletnih razglednic
priporoča tvrdka
lv. Bonač, Ljubljana.

Konjske odeje
in fine volnene odeje v največji izbiri po tovarniških cenah pri
M. Bauer, Zagreb
Ilica 39.
Tekstilno blago na debelo. Odeje za zorce pošiljam brzovozno na ogled. 6616
Samo za preprodajalce.

Iščem družabnika
ali posojilo K 300.000 do K 500.000 proti vknjižbi, dobremu obrestovanju in udeležbi na zasiguranem čistem dobičku. Denar se potrebuje za razširjenje dobro ldoče tovarne in za izdelovanje novega predmeta. Ponudbe pod „Tovarna 18.518 — 9124“ na upravništvo Slovenskega Naroda. 9124

Naznanjam
slavnemu občinstvu, da sem prevzel in na novo preuredil znano trgovino z urami, zlatino in optični predmeti **F. K. Rudholzer.** Velika izbira božičnih in novoletnih daril po zelo znižanih cenah.
Za obilen obisk se priporoča
EDVARD ŠKOPEK
URAR
absolvent urarske tehnične šole
Lastna strokovna delavnica. — **LJUBLJANA** — Mestni trg 8.

Prodajalka 2 pomočnika železninaria
se sprejme. Hrana in stanovanje v hiši, plača po dogovoru. Naslov pove **Fritsch**, trgovina z železnico, Ljubljana. 9196
DOBIVA SE OPET SVAGDJE. GLAVNO SKLADIŠTE I GENERALNO ZASTUPSTVO ZA CILJU JUGOSLAVIJU
JUGOPHARMACIA
ZAGREB, PRILAZ BR. 12.

Prelepa Vasiljica
in druge ruske pravljice
Pripreduje Cvetko Galar.
Dobi se v Narodni knjižarni. — Cena K 14-40, po pošti v naprej K 15-40 v.

Sprejme se korespondent(ka)
dober strojepisec, popolnoma zmožen slovenskega in nemškega jezika ter slovenske stenografije. Ponudbe nasloviti na
Češko industrijalno banko,
podružnico v Ljubljani.

Narodna založba je pričela z izdajo prevodov Jules Vernea. Jules Verneovi potovalni romani so mladini v veliko pobudo, odraslim v lahko zabavo in pouku.
I. zvezek obsega deli
„Moister Caharija“
in
„Drama v zraku“,
ki staneta broširani 15 K, vezani K 20.
Dobiva se v Narodni knjižarni v Ljubljani, Prešernova ul. št. 7.

Risalna orodja
Na veliko. — Na drobno. — Tehnične potrebitine. — Svetlobni, prozorni in drugi papirji. Rektificiranje geodetskih instrumentov. Brušenje risalnih peres. — Vsa popravila točno v delavnici za precizno mehaniko
Vil. Sequardt, Ljubljana,
Dalmatinova ulica št. 5 ali v prodajalni **E. ŠKOPEK, urar**
LJUBLJANA — Mestni trg 8.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

LJUBLJANA - STRITARJEVA ULICA 2.

Podružnice:

Split, Trst, Sarajevo,
Gorica, Celje, Maribor, Ptuj, Brežice.

se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče posle.

Prodaja srečke razredne loterije.

Telef. štev. 261 in 413.

Brzjavni naslov: „Banka“, Ljubljana.

Delniška glavnica

K 50,000.000.

Rezervni zakladi

K 45,000.000